

โครงการฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริบ้านโคกบาฆาปือซา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนราธิวาส

๑. ความเป็นมา/ พระราชดำริ

สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ทรงมีความเป็นห่วงเป็นใยในชีวิต และความเป็นอยู่ของราษฎรในจังหวัดนราธิวาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อเกษตรกรผู้ยากไร้ ซึ่งขาดความรู้ความเข้าใจในการทำ การเกษตรและว่างงาน จึงมีพระราชดำริกับผู้ช่วยเลขาธิการสำนักพระราชวัง ให้ประสานงานกับทางจังหวัด นราธิวาส จัดหาที่ดินประมาณ ๒๐๐ ไร่ เพื่อจัดทำฟาร์มตัวอย่างในลักษณะเดียวกับฟาร์มตัวอย่างตาม พระราชดำริ ที่มีพระราชดำริให้จัดทำขึ้นที่บ้านแม่ตุงติง อำเภอสะเมิง และบ้านขุนแตะ อำเภอจอมทอง จังหวัด เชียงใหม่ ซึ่งจัดทำเพื่อฝึกอาชีพด้านการเกษตรแก่ชาวเขาเผ่ากระเหรี่ยง และประสบผลสำเร็จในการดำเนินงาน ดียิ่ง

จังหวัดนราธิวาสและศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ได้ประสานงานกับ หน่วยงานราชการต่างๆ ขอใช้พื้นที่สาธารณะประโยชน์โคกบาฆาปือซา บ้านจาเราะสโตร หมู่ที่ ๕ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เพื่อจัดทำที่ฝึกและสาธิตการพัฒนาการเกษตรในทุกๆ ด้านแก่เกษตรกรต่อไป ใน พื้นที่ ๒๑๙ ไร่ ๒ งาน และเมื่อปี ๒๕๔๕ ได้ทำการขยายพื้นที่ฟาร์มฯ เพิ่มเติมอีก จำนวน ๑๐๐ ไร่ ปัจจุบันมี พื้นที่ดำเนินการทั้งหมด ๓๑๙ ไร่ ๒ งาน

๒. การสนองพระราชดำริ/ การเข้าร่วมโครงการของกรมวิชาการเกษตร

หน่วยงานกรมวิชาการเกษตร เป็นหน่วยงานร่วมดำเนินการ รับผิดชอบงานด้านพืชและเห็ด สนับสนุน การวิจัยพันธุ์พืชที่เหมาะสมกับพื้นที่โครงการฯ จัดหาพันธุ์พืชมาสนับสนุนเพื่อวางแผนการผลิตและการตลาด ให้สอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และให้คำปรึกษา แนะนำ การปลูกพืชและการเพาะเห็ด

๓. วัตถุประสงค์

๓.๑ วัตถุประสงค์ทั่วไปของโครงการ

- เพื่อเป็นแหล่งผลิตอาหาร
- เพื่อสร้างงานให้แก่ผู้ว่างงาน
- เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านการเกษตร และนำไปสู่การปฏิบัติได้

๓.๒ วัตถุประสงค์เฉพาะในส่วนของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

เพื่อผลิตพืชปลอดภัย เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตให้สามารถเลี้ยงตนเองได้และขยายผลความสำเร็จ ไปสู่ไร่นาเกษตรกร และให้เกษตรกรในพื้นที่ได้เรียนรู้การทำเกษตรด้านการเพาะเห็ด

๔. พื้นที่เป้าหมาย

๔.๑ พื้นที่เป้าหมายของโครงการ

บ้านจาเราะสโตร หมู่ที่ ๕ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

๔.๒ พื้นที่เป้าหมายของงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

บ้านจาเราะสโตร หมู่ที่ ๕ ตำบลกะลุวอ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส

๕. หน่วยงานรับผิดชอบ

๕.๑ หน่วยงานรับผิดชอบหลักของโครงการ

- ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทองฯ กรมพัฒนาที่ดิน

๕.๒ หน่วยงานวิชาการเกษตร (กรมวิชาการเกษตร)

- ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรนครราชสีมา
- สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตรเขตที่ ๘ จังหวัดสงขลา

๖. งบประมาณ

๖.๑ งบปกติกรมวิชาการเกษตร

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๐ ได้รับการจัดสรรงบประมาณ จำนวน ๔๒,๐๐๐ บาท

๖.๒ งบอื่นๆ (ระบุ)

- กปร.
- มูลนิธิชัยพัฒนา
- อื่น ๆ (ระบุ)

๗. ผลการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมถ่ายทอดเทคโนโลยี

๗.๑.๑ แปรลงต้นแบบ / แปรลงสาธิต

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการเข้าร่วมดำเนินการวางแผนการผลิตกับเจ้าหน้าที่ประจำฟาร์มฯ และให้การสนับสนุนปัจจัยการผลิต ได้แก่ เมล็ดพันธุ์พืชผัก เมล็ดพันธุ์พืชไร่ ปุ๋ยเคมี และปุ๋ยอินทรีย์ ฯลฯ ให้แก่เกษตรกรผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ ที่เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน ๑๐ ราย เพื่อจัดทำเป็นแปลงเรียนรู้การผลิตพืชผัก - พืชไร่ แล้วได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง พืชผัก - พืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพดหวาน มะระ ผักบุ้ง ฯลฯ

๗.๑.๒ การฝึกอบรม

ได้ดำเนินงานโครงการฯ โดยการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชและการเพาะเห็ดแก่เกษตรกรผู้ปฏิบัติงานในโครงการฯ แล้วได้มีจัดฝึกอบรมหลักสูตร “การเพาะเห็ดในถุงพลาสติก” มีการถ่ายทอดความรู้เรื่องการเพาะเห็ดในถุงพลาสติก การปฏิบัติดูแลโรงเรือนเพาะเห็ด และได้มีการติดตาม ให้คำแนะนำ โดยมีเกษตรกรเป้าหมาย จำนวน ๑๐ ราย ในวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๕๙ ณ งานวิชาการเกษตร ศูนย์ศึกษาการพัฒนาพิกุลทอง ตำบลกะลุวอเหนือ อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส รวมทั้งได้มีการติดตามจัดเก็บข้อมูล ให้คำแนะนำ ถ่ายทอดความรู้ เป็นระยะอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ จากการประเมินผลการฝึกอบรมฯ โดยเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ จำนวน ๑๐ ราย พบว่า เนื้อหาการถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเพาะเห็ดในถุงพลาสติกมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ๘ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ระดับมาก ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าความเหมาะสมและความสามารถของวิทยากรอยู่ในระดับมากที่สุด ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ระดับมาก ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าสื่อที่ใช้ประกอบการบรรยายมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๘ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ ระดับมาก ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าระยะเวลาที่ใช้ในถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ระดับมาก ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าสถานที่จัดการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมมากที่สุด ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐ มีความเหมาะสมมาก ๘ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ มีความการจัดเลี้ยงอาหารกลางวัน, อาหารว่างและเครื่องดื่ม มีความเหมาะสมและความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ระดับมาก ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ เกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรมฯ เห็นว่าเอกสารประกอบการถ่ายทอดความรู้ฯ มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ๒ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๒๐

ระดับมาก ๘ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๘๐ การติดต่อประสานงานในการถ่ายทอดความรู้ มีความเหมาะสม และความพึงพอใจในระดับมากที่สุด ๔ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๔๐ ระดับมาก ๖ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๖๐ ความคาดหวังเกี่ยวกับประโยชน์ที่จะได้รับก่อนการเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ อยู่ในระดับมาก ๑๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐ และเกษตรกรผู้เข้ารับการฝึกอบรม เห็นว่าได้รับประโยชน์หลังการเข้ารับการถ่ายทอดความรู้ อยู่ในระดับมาก ๑๐ ราย หรือคิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

๘. ผลสำเร็จ/ ผลสัมฤทธิ์ของโครงการ

- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ ได้ได้รับความรู้การเกษตรแผนใหม่ นำตัวอย่างไปประกอบอาชีพ ทำให้มีรายได้และมีความอยู่ดีกินดี
- เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการฯ หรือเกษตรกรที่ปฏิบัติงานในโครงการฯ มีความรู้และทักษะในการปลูก และการปฏิบัติดูแลรักษาพืชผัก, พืชไร่, ไม้ผล, การเพาะเห็ด และการแปรรูป

๙. ปัญหา/ อุปสรรค

- ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ปฏิบัติงานจากเหตุการณ์ก่อความไม่สงบ
- ขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน เช่น โรคพืช, กัญญาวิทยา และปฐพีวิทยา

๑๐. ภาพกิจกรรม

ภาพที่ ๑ การฝึกอบรม